

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а

до дипломної роботи

М А Г І С Т Р

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Методичне забезпечення оцінювання конкурентної позиції
підприємства на зовнішніх ринках"

Виконав: студент 2 року навчання,

групи 8.06.47.12.01, 2

спеціальності 8.03060104 "Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності"

Доценко Д. О.

Керівник: к.е.н., викладач Котиш О. М.

Рецензент: д.е.н., Іванов Ю. Б.

Харків – 2014 рік

РЕФЕРАТ

Процеси глобалізації, які відбуваються у міжнародній економіці, стали однією з причин переходу від адміністративно-командної до ринкової економіки незалежної України. Це спричинило великі зміни у суспільно-економічному житті населення, серед яких головними можна назвати розробку та впровадження нових конкурентних стратегій, за допомогою яких досягається високий рівень конкурентоспроможності продукції.

Для досягнення цих цілей підприємство має розвивати власні конкурентні переваги або набувати нові. У теперішній час лише за наявності тих чи інших конкурентних переваг організація може розвиватися, мати необхідні кошти для впровадження сучасних технологій, завдяки яким конкурентоспроможність підвищиться.

Багато чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища впливають на діяльність підприємства. Характер впливу та цінність цих чинників розбіжна. Серед них є такі, вплив яких підприємство не може заперечувати. До них і відноситься конкуренція.

Підприємства завжди будуть змагатися одне з одним за різні економічні переваги, наприклад, за кращу технологію, краще місце розташування, виробничі потужності, за покупців та постачальників, тощо. Це змагання буде виражатися у формі конкуренції між ними. Саме завдяки цій рушійній силі у теперішній час з'являється все більше інновацій, якими виробник хоче привабити потенційного покупця та залишити існуючу в нього частку ринку.

Питаннями оцінки конкурентної позиції підприємства на ринку та вибором найкращої конкурентної стратегії займалися такі видатні зарубіжні та вітчизняні вчені, як М. Портер, О. Пушкар, К. Фрімен, Р. Фатхутдінов, А. Сміт,

І. Ансофф, А. Томсон, А. Стрикленд, В. Пономаренко, А. Гальвановський, Ф. Котлер, Г. Багієв, І. Піддубний, Г. Азоев.

Прагнення України стати справжньою європейською державою впливає на процес розвитку ринкової економіки і пов'язане, в першу чергу, з підвищенням конкурентної позиції вітчизняних підприємств на міжнародних ринках. Для досягнення цієї мети необхідне комплексне вивчення усіх чинників, значення яких має найбільший вплив на ринок, визначення ступеня їх значимості. Підприємство має зібрати достовірну, повну та деталізовану інформацію про стан ринку, своїх найближчих конкурентів, розробити прогноз розвитку ринку.

Лише за допомогою дослідження дій конкурентів, їх стратегій підприємство може набути економічні переваги. Воно має чітко реагувати на всі зміни зовнішнього та внутрішнього середовища для прийняття правильних рішень у стратегічному плануванні. Завдяки цим діям можна отримати конкурентні переваги у тій чи іншій сфері. Це допоможе покращити конкурентну позицію підприємства, розробити більш сприятливу конкурентну стратегію для виробництва, збуту та продажу.

Одним із пріоритетних напрямків дослідження є визначення конкурентної позиції підприємства, оцінка ситуації на ринку, а також визначення ефективності запропонованих мір та прогноз розвитку ринку. Методика такого комплексного вивчення залежить від багатьох факторів, серед яких можна назвати вид діяльності підприємства, галузь, в якій воно функціонує, стан розробки даної проблеми, а також інших факторів. Тому тема аналізу та оцінки міжнародної конкурентної позиції підприємств є досить актуальною.

Метою даної роботи є розробка теоретичних положень та методичних рекомендацій щодо підсилення міжнародної конкурентної позиції підприємства.

Згідно з поставленою метою необхідно вирішити наступні завдання:

а) дослідити особливості поняття конкурентоспроможність, конкурентна позиція підприємства;

б) проаналізувати методи оцінки конкурентної позиції підприємства, а також фактори, які на неї впливають;

в) запропонувати заходи щодо підвищення конкурентної позиції підприємства.

Об'єктом дослідження виступає оцінка конкурентної позиції підприємства, що оперує на зовнішніх ринках. Предметом дослідження виступає результати виробничо-господарської діяльності ВАТ «Турбоатом».

Теоретичною основою положень дипломної роботи є методологія та загальнонаукові принципи проведення комплексних досліджень. При виконанні роботи використані результати досліджень, що містяться в наукових працях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених.

Для досягнення поставленої мети використано систему загальнонаукових та специфічних методів дослідження. Для теоретичних й методичних узагальнень використовувались діалектичний та системний аналіз, при аналізі економічного розвитку – статистичні методи, обробка даних здійснювалась з використанням засобів комп'ютерної техніки.

При виконанні дипломної роботи використовувалися наступні джерела інформації: закони України, накази Президента, література по конкуренції та конкурентоспроможності підприємства, результати господарської діяльності ВАТ «Турбоатом».

Дипломна робота складається з п'яти розділів, у яких послідовно досліджується поставлена проблема. Перший – це теоретичні аспекти дослідження конкурентних позицій підприємства на зовнішніх ринках, другий – аналіз господарської діяльності підприємств. Третій – оцінка конкурентної позиції підприємства та запропонування шляхів щодо її підвищення. У четвертому розглядаються аспекти охорони праці. П'ята частина присвячена технології виробництва деталі «Вал проміжний».